

Leeswijzer bij de bijbel

Friday 23 October 2009

Leeswijzer bij de bijbel

De kerkenraad van de PWS (Protestantse Wijkgemeente Stadsdennenkerk) heeft besloten om in het komende seizoen bezig te gaan met de geloofsbelijdenis als een 'lees-wijzer bij de bijbel'. Bij 'belijdenis' denken we al vlug aan 'belijdenis doen'. Dat is voor God en zijn gemeente 'ja' zeggen tegen Christus de Heer. Ook denken we aan de geloofsbelijdenis die we in de kerk soms zingen of waar we staande mee instemmen (het Apostolicum). Je kunt dus je geloof belijden en daar is ook zoiets als een belijdenisgeschrift. Zo'n belijdenisgeschrift zou je een leeswijzer bij de bijbel kunnen noemen. Een korte gebruiksaanwijzing waarin staat hoe je de bijbel dient te hanteren. Je kunt de bijbel immers op verschillende manieren lezen! Dat hangt ervan af welke uitgangspunten je kiest. En om het nog wat ingewikkelder te maken. We hebben belijdenisgeschriften uit verschillende tijden: uit de vroege kerkgeschiedenis, uit de tijd van de Reformatie, uit het recente verleden. Mensen van vroeger waren andere mensen dan wij. Ze stelden andere vragen. Nu gaat het er maar om of dat ook ónze vragen zijn! Er zijn drie redenen waarom wij met onze belijdenisgeschriften bezig willen gaan. 1. Veel jaarthema's gaan tegenwoordig over de vormvragen. De gemeente dient doelgericht te zijn (Rick Warren) of gavengericht. De gemeente zou een soort herberg moeten zijn (Hendriks). De gemeente moet uitgaan van de kleine verbanden (huiskringen). De gemeente moet laagdrempelig zijn, fris en eigentijds. Dat is natuurlijk allemaal heel nodig. Maar met al die vormvragen moet de inhoud van ons geloof niet achter de horizon verdwijnen. 2. Met de totstandkoming van de PKN hebben wij er een paar belijdenisgeschriften bij gekregen. Dat zijn de Lutherse belijdenissen. Ook heeft de verklaring van Barmen de status van een belijdenisgeschrift gekregen en houden wij ons aan de Leuenberger Konkordie (afspraken tussen Lutheranen en Gereformeerden). De PKN-belijdenissen staan genoemd in de kerkorde van de PKN artikel 1. Als we daarmee bezig gaan vragen we nu eens niet naar de eigen identiteit van de wijkgemeente, maar naar wat we samen hebben. We zijn een PKN-wijkgemeente in Harderwijk. 3. In november wordt aan de Generale Synode een uitgave van de belijdenisgeschriften aangeboden, vertaald in eigentijds Nederlands. Interessant! Daar staat dus in modern Nederlands wie wij willen zijn en bij welke groep we horen! Klik op lees verder voor meer informatie over de Barmer Thesen.

In de kerkorde van de PKN artikel 1, lid 5 lezen we: "De kerk erkent de betekenis van de theologische verklaring van Barmen voor het belijden van heden." Wat is die verklaring van Barmen? Daarvoor gaan we terug naar de dertiger jaren van de vorige eeuw. In Duitsland maakte het Nationaal Socialisme zich sterk. Ook in de kerk waren er die zich aangetrokken voelden tot deze ideologie met haar verheerlijking van het Arische ras. Zij zijn de geschiedenis ingegaan als de zgn. Deutschchristen. Hun houding en theologie riep terecht het verzet op van een interkerkelijke protestantse beweging - de Bekenkende Kirche - die opnieuw en krachtig opkwam voor het Sola Scriptura (alleen Gods Woord) en de openbaring in Jezus Christus. Een politieke ideologie, verwant aan het fascisme kan en mag niet richtinggevend worden voor het geloof! De kerk dient zich verre te houden van staatsinmenging en mag zich niet laten verleiden door de mooie woorden van de Führer! In 1934 kwam er een synode bijeen van deze Bekenkende Kirche in Barmen (Wuppertal). Zes stellingen werden daar gepresenteerd - een credo (geloofsbelijdenis) dat van grote betekenis is geworden voor de kerk van de twintigste eeuw. De auteur was Karl Barth en de stellingen hebben steeds dezelfde opbouw: Eén of twee citaten uit het Nieuwe Testament, een positief geformuleerde geloofsuitspraak en tenslotte een aantal zaken die verwerpelijk worden geacht. Het uitgeven van deze tekst is een moedige daad geweest. Geen bron voor het geloof buiten de bijbel. Geen andere Führer dan Jezus Christus. Geen andere overtuiging dan de christelijke. Geen verwarring van kerk en staat. Geen eigenmachtig optreden van de kerk. Belangrijke vertegenwoordigers van de Bekenkende Kirche zijn geweest Martin Niemöller en Dietrich Bonhoeffer. Terecht heeft de PKN aan de verklaring van Barmen een blijvende betekenis toegekend. De bijbelse boodschap is politiek relevant. De kerk mag niet lijdzaam toezien of zich compromitteren. Kerk en theologie dienen een profetisch geluid te laten horen als er zaken passeren die inhumain of Godslasterlijk zijn. Boven dit artikel vindt u een afbeelding van de Gemarker Kirche in Barmen, waar de verklaring van Barmen in 1934 werd aangenomen. Voor de Barmer Thesen zelf zie hieronder.

These 1.

Jezus zei: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij." (Joh. 14:6)

"Waarachtig, ik verzeker u: wie de schaapskooi niet binnengaat door de deur maar ergens anders naar binnen klimt, is een dief of een rover." (...) "Ik ben de deur: wanneer iemand door mij binnenkomt zal hij gered worden; (...)" (Joh. 10:1 en Joh. 10:9a)

Jezus Christus, zoals over hem in de Heilige Schrift wordt getuigd, is het ene Woord van God waarnaar wij moeten luisteren, en dat wij in leven en sterven moeten vertrouwen en gehoorzamen.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk buiten en naast dit ene Woord van God andere gebeurtenissen, machten, gestalten en waarheden als Gods openbaring mag en moet aanvaarden.

These 2.

Maar uit Hem is het, dat gij in Christus Jezus zijt, die ons van God is geworden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing. (1 Kor. 1:30)

Zoals Jezus Christus Gods belofte is van de vergeving van al onze zonden, zo is Hij ook, en met dezelfde ernst, Gods krachtige aanspraak op ons gehele leven; in Christus worden wij vreugdevol bevrijd van de goddeloze banden van deze wereld tot een vrij en dankbaar dienstbetoon aan Gods schepselen.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke er levensgebieden zijn waarin wij niet Jezus Christus maar andere heren toebehoren, levensgebieden waarin wij de rechtvaardiging en heiliging door Hem niet nodig hebben.

These 3.

Maar dan groeien wij, ons aan de waarheid houdende, in liefde in elk opzicht naar Hem toe, die het hoofd is, Christus, door Wie het gehele lichaam als een welsluitend geheel is samengevoegd. (Ef. 4: 15-16a)

De christelijke kerk is de broedergemeenschap waarin Jezus Christus door de Heilige Geest in woord en sacrament tegenwoordig is als Heer. Zij is geroepen om met haar geloof en haar gehoorzaamheid, met haar boodschap en haar structuur, temidden van een zondige wereld als kerk van begenadigde zondaren te betuigen dat zij alleen Christus' eigendom is, alleen leeft en begeert te leven van Zijn troost en van Zijn opdracht in verwachting van Zijn verschijning.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk de gestalte van haar boodschap en ordening mag laten afhangen van haar eigen willekeur of van de steeds wisselende levensbeschouwelijke en politieke overtuigingen.

These 4.

Doch Jezus riep hen tot Zich en zeide: "Gij weet, dat de regeerders der volken heerschappij over hen voeren en de rijksgroten oefenen macht over hen. Zo is het onder u niet. Maar wie onder u groot wil worden, zal uw dienaar zijn." (Matth. 20:25-26)

De verschillende ambten in de kerk legitimeren niet de heerschappij van de één over de ander, maar leggen het fundament voor de uitoefening van het aan de gehele gemeente toevertrouwde en opgedragen dienstbetoon.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk, naast dit dienstbetoon, bijzondere, met heerschappij beklede leiders kan en mag aanstellen of deze door anderen mag laten aanstellen.

These 5.

Vreest God, eert de keizer. (1 Petr. 2:17b)

De Schrift zegt ons dat de staat naar goddelijke beschikking de taak heeft om in de nog onverloste wereld waarin ook de kerk staat, naar de maat van menselijk inzicht en menselijk vermogen, door middel van dreiging en dwang zorg te dragen voor recht en vrede. De kerk erkent in eerbied en dankbaarheid jegens God dat deze beschikking een weldaad is. Zij wijst op het Koninkrijk Gods, op Gods geboden en Zijn gerechtigheid, en daarmee op de verantwoordelijkheid van regeerders en onderdanen. Zij vertrouwt en gehoorzaamt de kracht van het Woord, waardoor God alle dingen draagt.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de staat, naast en boven zijn bijzondere opdracht, de enige en totale ordening van het menselijk leven moet en kan zijn, zodat zij ook de roeping van de kerk kan vervullen.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk, naast en boven haar bijzondere opdracht, het karakter, de taken en de waardigheid van de staat op zich moet en kan nemen, zodat zij zelf een staatsorgaan wordt.

These 6.

Jezus Christus sprak: "En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld." (Matth. 28:20)

(...) het woord van God is niet geboeid. (2 Tim. 2:9b)

De opdracht van de kerk, die het fundament is van haar vrijheid, bestaat daarin dat zij, namens Christus en dus in dienst van Zijn Woord en Werk, door prediking en sacrament, de boodschap van Gods vrije genade doorgeeft aan het gehele volk.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk in menselijke zelfvoldaanheid het Woord en Werk van de Heer in dienst mag stellen van welke eigenmachtig gekozen wensen, doeleinden en plannen dan ook.